

1 Timotheüs 1: 3-5

De vorige keer ben ik begonnen met de bespreking van de eerste brief van Paulus aan Timotheüs. We hebben toen alleen nog maar de aanhef van de brief besproken. We hebben gezien hoe Paulus zich daar presenteert als apostel van Christus en dat hij Timotheüs zijn 'waar kind' noemt en vervolgens afsluit met een zegenbede.

Na deze groet valt Paulus meteen maar met de deur in huis: Timotheüs, ik sta nog steeds achter hetgeen waartoe ik je heb opgeroepen bij mijn vertrek naar Macedonië. Letterlijk staat er zoiets als: zoals ik je bij mijn vertrek *vermaand* heb. Wij denken bij het woordje 'vermanen' vrijwel onmiddellijk aan: iemand de les lezen. Maar het Griekse woord kan verschillende betekenissen hebben en wordt dan ook, afhankelijk van de context, de ene keer vertaald met vermanen, een andere keer met vertroosten, en nu dus met aanraden (NBG) of oproepen (HSV).

Toen Paulus naar Macedonië vertrok heeft hij Timotheüs dus op het hart gebonden nog in Efeze te blijven. Misschien had Timotheüs wel plannen om ergens anders heen te gaan. In ieder geval vindt Paulus het, gezien de situatie in Efeze, belangrijk dat Timotheüs daar nog blijft. Hij bindt hem dat nadrukkelijk op het hart.

En daar heeft hij een reden voor. Er zijn namelijk mensen in Efeze die de gemeente schade toebrengen. Het zijn blijkbaar gemeenteleden die zich niet aan de leer van Paulus houden, maar een andere leer brengen. En dat vraagt om sterk leiderschap. Timotheüs moet er een stokje voor steken dat deze dwalingen voet aan de grond krijgen in de gemeente. En om die reden vindt Paulus het verstandig dat Timotheüs in Efeze blijft, zodat er stabiliteit in de gemeente zal zijn.

Om welke ideeën het precies gaat, zegt Paulus niet in z'n brief. Dat was vast niet nodig. Timotheüs zal er wel vanaf geweten hebben. Maar het maakt het voor ons moeilijker om er achter te komen waar het precies om ging. Uit wat Paulus zegt, is wel duidelijk dat het om mensen gaat, die zich in speculaties verdiepen. Letterlijk staat er *mythen*. De HSV vertaalt hier het woordje *mythen* met 'verzinsels'. Een mythe is een verhaal dat geen reële gebeurtenis vertelt. Een man als de Griekse denker Plato bijvoorbeeld gebruikte de mythe als een leermodel. In de vorm van een verhaal wilde hij diepe waarheden tot uitdrukking brengen. Het gaat om de diepe onderliggende waarheid en niet om het verhaal zelf. Het verhaal is alleen maar een hulpmiddel om een diepe waarheid duidelijk te maken. Wie de ware betekenis eenmaal ontdekt heeft kan het verhaal zelf wel missen en in de vuilnisbak gooien.

Wie een mythe leest vraagt zich niet af: wat is er gebeurd? Maar: om welke waarheid, om welk idee gaat het hier?

Met zulke mythen hielden de dwaalleraars in Efeze zich bezig. En Paulus moet daar niets van hebben. Hij heeft niet zoveel met mythen op. En dat mogen christenen van vroeger en vandaag die menen dat de bijbel vol staat met mythen zich wel goed realiseren.

De wereld waarin Paulus het Evangelie verkondigde was boordevol mythen. Paulus wist maar al te goed wat mythen waren. En hij onderscheidde ze sterk van het Evangelie. Paulus verkondigt geen mythen. Paulus kwam mensen niet lastigvallen met diepe religieuze gedachten of ideeën. Want daar komt een mens niet verder mee. We worden niet verlost door een diepe gedachte of een mythe. Maar door wat God heeft gedaan in de geschiedenis en door wat Hij nog zal doen. Dat zijn feiten! Toen de vroege kerk haar geloofsbelijdenis opstelde heeft ze dat willen uitdrukken door de datum er als het ware bij te noemen, toen men schreef: *Jezus heeft geleden onder Pontius Pilatus, is gekruisigd begraven en ten derde dage weer opgestaan.* Die feiten van kruisiging en opstanding van Jezus hebben plaatsgevonden toen Pilatus stadhouder was.

De dwaalleraars in Efeze voerden de gemeente af van de basis van de verlossing door zich met mythen en speculatieve beschouwingen bezig te houden en deze aan geslachtsregisters vast te knopen. Daar krijg je alleen maar pietepouterige haarkloverijen van, maar je geloof wordt er niet door gebouwd. Letterlijk zegt Paulus hier: *die haarkloverijen leiden niet tot Gods economie in het geloof.*

Een econoom was in Paulus' dagen een rentmeester. Een rentmeester moet er voor zorgen dat het huishouden van zijn heer blijft draaien. Daar gaat het in de gemeente ook om. De gemeente is Gods huishouden. En ook in Gods huishouden komt het aan op een goede economie, op een economie zoals God het wil. En een goede economie is er alleen in de gemeente als het geloof in Christus centraal staat.

Als activiteiten in de gemeente niet uit het geloof voortkomen en daarop gericht zijn, gaat het mis met de economie in de gemeente. Dan komt er 'inflatie'. Dan keldert als het ware de koers van het geloof. Daarom is Paulus zo fel gekant tegen die dwaalleraars. Wat zij naar voren brengen bouwt niet op, maar breekt af en zal uiteindelijk leiden tot geestelijk armoede.

Wat Paulus hier over de gemeente zegt, geldt uiteraard voor ons persoonlijk geloofsleven. We moeten ons leven zo inrichten, dat de opbouw van ons geloof er door gediend wordt. En dat heeft alles met prioriteiten stellen te maken. Vaak zeggen mensen eerder dat men geen tijd heeft voor Bijbelstudie dan dat men geen tijd heeft voor eigen liefhebberijen. Als dat het geval is, moet men niet vreemd staan te kijken, wanneer het geloof devalueert en steeds minder gewicht in de schaal gaat leggen.

Het einddoel van het gebod is liefde uit een zuiver hart, die voortkomt uit een rein hart, een goed geweten en een ongeveinsd geloof. De NBG heeft in plaats van 'gebod' opnieuw het woordje 'vermaning'. Paulus doelt hier op de evangelieprediking in de ruimste zin van het woord. Bij alle vormen waarin het evangelie naar ons toe kan komen (preken, huisbezoeken, gesprekken, bijbelkringen, etc.) moet het doel zijn dat de liefde toeneemt. Daar moet alles op gericht zijn!

Het doel van een preek is niet het aankweken van een politiek bewustzijn of het oplossen van maatschappelijke en sociale problemen. Ook is het doel niet dat er theologische steekspelletjes worden opgevoerd en dat de luisteraars worden vermoeid met speculaties of haarkloverijen. Het doel moet zijn dat de liefde tot God en de naaste wordt aangewakkerd. Daarom moeten gemeentelijke activiteiten appelleren op elkaars hart, elkaars geweten en elkaars geloof. Alleen zo blijft de economie binnen Gods huishouden gezond.

Paulus spreekt niet voor niets over een rein hart en een goed geweten en een ongeveinsd geloof. Er wordt namelijk op het gebied van geloof heel wat geveinsd. Dat wil zeggen: gedaan alsof.

Wij hebben nog wel eens de neiging te denken dat de begintijd van de kerk de tijd was van het zuivere geloof. Toen bestond er nog geen doen alsof. We moeten daar maar niet zo zeker van zijn. Ook toen waren er christenen die toneel speelden.

Natuurlijk doen zulke mensen geen goed aan het geestelijk gehalte van de gemeente. Toen niet en nu niet. Want ook speel je nog zo goed toneel, er zal geen geestkracht vanuit gaan. Gods Geest kan alleen werken als geloof ongeveinsd is. Je kunt je voor elkaar en naar buiten toe misschien wel mooi oppoetsen, maar echt geestelijk leven ontbreekt. Dat is er alleen als geloof voortkomt uit een rein hart waar liefde voor God en de naaste als hoofddoel gezien wordt.

AMEN